

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 18

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

61e jaargang
18 januari 2018

Inhoud

III *Vorbereidende handelingen*

REKENKAMER

2018/C 018/01

Advies nr. 5/2017 betreffende het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen

1

NL

III

(Vorbereidende handelingen)

REKENKAMER

ADVIES NR. 5/2017

betreffende het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen

(2018/C 018/01)

DE REKENKAMER VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, met name de artikelen 287, lid 4, en 322,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

Gezien het op 6 oktober 2017 ingekomen verzoek van het Europees Parlement om een advies,

Gezien het op 11 oktober 2017 ingekomen verzoek van de Raad om een advies,

Overwegende hetgeen volgt:

- 1) Europese politieke partijen (EUPP's) en Europese politieke stichtingen (EUPF's) zijn geen door de Unie ingestelde organen in de zin van artikel 287, lid 1, VWEU en zijn als zodanig niet onderworpen aan controle door de Rekenkamer. Op grond van de in artikel 287 VWEU vastgestelde voorwaarden zijn wij echter wel bevoegd controles te verrichten op basis van onderzoek van stukken en bezoeken ter plaatse aan hun gebouwen, voor zover ze financiering uit de EU-begroting ontvangen.
- 2) Middelen die de Europese politieke partijen en stichtingen uit andere bronnen dan de EU-begroting ontvangen, zijn niet automatisch onderworpen aan onze controle. Vanwege de wisselwerking tussen de EU-middelen en de middelen uit andere bronnen kan het echter nodig zijn dat wij ook die laatstgenoemde middelen onderzoeken bij onze controlewerkzaamheden.
- 3) In het kader van onze controle van de jaarrekening van de EU hebben wij een beperkt aantal verrichtingen gecontroleerd in verband met EUPP's of EUPF's. In 2014 onderzochten wij een verrichting met betrekking tot een aan een EUPP betaalde subsidie. Van twee in 2015 en 2016 onderzochte verrichtingen hebben wij de door fracties ⁽²⁾ gedeclareerde uitgaven gecontroleerd. Deze controles brachten tekortkomingen in aanbestedingsprocedures en ook niet-subsidiabele uitgaven in declaraties aan het licht ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (COM(2017) 481 final van 13 september 2017).

⁽²⁾ Fracties in het Europees Parlement vallen niet onder dit voorstel. De controleregelingen (benoeming van een onafhankelijke externe accountant) en de kwijtingsprocedure die erop van toepassing zijn, zijn vergelijkbaar met die van de EUPP's en EUPF's.

⁽³⁾ Zie Jaarverslag 2016, paragraaf 10.15, Jaarverslag 2015, paragraaf 9.11, en Jaarverslag 2014, paragraaf 9.11 en tekstvak 9.1.

- 4) Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen was gericht op het vergroten van de zichtbaarheid, de erkenning, de effectiviteit, de transparantie van Europese politieke partijen en de ermee verbonden politieke stichtingen te vergroten en hun verantwoordingsplicht te versterken. Wij zijn ingenomen met de verbeteringen in het ontwerp van deze verordening en brachten een aantal punten naar voren in ons Advies nr. 1/2013 ⁽¹⁾.
- 5) Op 15 juni 2017 heeft het Parlement een resolutie ⁽²⁾ aangenomen waarin de Commissie wordt opgeroepen een voorstel te doen voor een herziening van het huidige rechtskader om enkele tekortkomingen in Verordening nr. 1141/2014 aan te pakken.
- 6) Wij merken op dat Verordening nr. 1141/2014 van toepassing is sinds 1 januari 2017 en dat er tot medio 2018 niet in een verslag over de toepassing ervan was voorzien,

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT:

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Op 22 oktober 2014 stelden het Europees Parlement (EP) en de Raad Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 vast tot intrekking van Verordening (EG) nr. 2004/2003 tot vaststelling van nieuwe regels voor onder meer de financiering van de EUPP's en EUPF's. Deze hebben met name betrekking op de voorwaarden voor financiering, de toekenning en de verdeling van de financiering, donaties en bijdragen, de financiering van campagnes voor verkiezingen voor het Europees Parlement, vergoedbare uitgaven, een verbod op het gebruik van EU-financiering, rekeningen, verslaglegging en audit, uitvoering en controle, sancties, samenwerking tussen de Autoriteit voor Europese politieke partijen en stichtingen (de Autoriteit), de ordonnateur van het Europees Parlement en de lidstaten, en transparantie. De verordening trad op 1 januari 2017 in werking.
2. Wij hebben een advies ⁽³⁾ uitgebracht over de voorstellen van de Commissie van 2012 ⁽⁴⁾. Wij hebben verbeteringen voorgesteld met betrekking tot donaties, leningen en bijdragen, alsmede voor de subsidiabiliteitsvoorwaarden, de rekeningen en verplichtingen inzake verslaglegging. De meeste opgenomen punten zijn in aanmerking genomen en verwerkt in de definitieve verordening.
3. Naar aanleiding van een resolutie ⁽⁵⁾ van het Europees Parlement (EP) en de input van de diensten van het EP en een aantal EUPP's heeft de Commissie op 13 september 2017 het onderhavige voorstel ⁽⁶⁾ ingediend. Het omvat een beperkt aantal gerichte wijzigingen die volgens de Commissie zijn bedoeld om de mazen te dichten, de transparantie te versterken, passende toewijzing en besteding te waarborgen van de beperkte middelen waarin de EU-begroting voorziet ⁽⁷⁾.
4. Het voorstel heeft betrekking op de volgende kwesties:
 - a) het lidmaatschap van verschillende partijen;
 - b) de wijziging van de verdeelsleutel voor de financiering van de EUPF's en EUPP's;
 - c) de verlaging van het cofinancieringspercentage;
 - d) terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen;

⁽¹⁾ Advies nr. 1/2013 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen en over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 wat betreft de financiering van Europese politieke partijen (PB C 67 van 7.3.2013, blz. 1).

⁽²⁾ Resolutie van het Europees Parlement van 15 juni 2017 inzake de financiering van politieke partijen en politieke stichtingen op Europees niveau (2017/2733 (RSP)).

⁽³⁾ Advies nr. 1/2013 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen en over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 wat betreft de financiering van Europese politieke partijen.

⁽⁴⁾ Het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (COM(2012) 499 final van 12 september 2012) en het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 wat betreft de financiering van Europese politieke partijen (COM(2012) 712 final van 29 november 2012).

⁽⁵⁾ Resolutie van het Europees Parlement van 15 juni 2017 inzake de financiering van politieke partijen en politieke stichtingen op Europees niveau (2017/2733 (RSP)).

⁽⁶⁾ COM(2017) 481.

⁽⁷⁾ Zie toelichting, blz. 4.

- e) handhaving van de naleving van de registratiecriteria;
- f) verduidelijking van de relatie tussen nationale partijen en de EUPP's.

5. Wij zijn ingenomen met de bepalingen die potentieel het goed financieel beheer, de verantwoordingsplicht en de transparantie van de aan de EUPP's en EUPF's toegewezen middelen kunnen vergroten. We maken ook opmerkingen over de wijzigingen met betrekking tot de rapportagetermijn en stellen één „rulebook” voor. Wij zijn van oordeel dat het bij de bepalingen inzake het lidmaatschap van verschillende partijen en de verdeelsleutel voor EU-financiering om politieke besluiten gaat en daarom maken wij daar geen opmerkingen over.

FOLLOW-UP VAN HET VOORGAANDE ADVIES

6. In ons Advies nr. 1/2013 hebben wij onze zorg uitgesproken over de lacunes in het rechtskader voor donaties, leningen, bijdragen en sancties en tevens gewezen op de noodzaak van een sterkere verantwoordingsplicht. De meeste kwesties die daarin aan de orde werden gesteld, zijn aangepakt in Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014. Wij herhalen hieronder enkele van de punten waarmee destijds geen rekening is gehouden en die wij nog steeds van belang achten.

7. In het huidige voorstel wordt geen rekening gehouden met onze aanbeveling om specifiek donaties van natuurlijke of rechtspersonen te reguleren die goederen en diensten leveren aan de EU-instellingen of aan andere overheidsinstanties die betrokken zijn bij het beheer van EU-middelen⁽¹⁾. Verder bevat het geen regels met betrekking tot donaties aan entiteiten die direct of indirect verband houden met de EUPP's of EUPF's⁽²⁾.

8. De ontwerpverordening bevat bovendien geen regels met betrekking tot leningen of de voorwaarden daarvan⁽³⁾.

9. De bestaande Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 voorziet in een evenredige aanpak inzake het bedrag van de geldboetes⁽⁴⁾ en de toepassing van sancties indien het Europees Parlement of de Rekenkamer worden gehinderd in de uitoefening van hun controlebevoegdheden⁽⁵⁾. Toch wordt in het ontwerpvoorstel niet onze aanbeveling⁽⁶⁾ gevolgd om het plafond van 10 % van de jaarlijkse begroting van de EUPP of EUPF te schrappen, dat van toepassing is op boetes in geval van kwantificeerbare inbreuken.

HET HUIDIGE VOORSTEL — SPECIFIEKE OPMERKINGEN

Cofinanciering

10. De bijdrage uit de EU-begroting aan de EUPP's en EUPF's wordt verleend in de vorm van een vergoeding van een percentage van de werkelijk gemaakte voor vergoeding in aanmerking komende⁽⁷⁾ kosten. Volgens de huidige regels mag het maximaal betaalde bedrag niet hoger zijn dan 85 % van die kosten.

11. Volgens de toelichting bij het voorstel en de door ons ontvangen toelichting van de diensten van het EP is het voor enkele EUPP's en EUPF's lastig om de benodigde bijdragen aan de medefinancieringsdrempel te verkrijgen. Dit werkt het gebruik van dubieuze praktijken in de hand, zoals het aangaan van leningen ter financiering van operationele activiteiten zodat de externe accountants wezen op kwesties rond de continuïteit van de activiteiten, of het verstrekken van bijdragen in natura met een waarde die moeilijk blijkt te kunnen worden beoordeeld. Bij gebruikmaking van leningen door EUPP's of EUPF's bestaat bovendien het risico van omzeiling van de regels voor donaties en bijdragen door het verkrijgen van leningen tegen bijzonder voordelige voorwaarden. Om deze problemen aan te pakken, stelt de Commissie voor de cofinancieringsdrempel te verlagen tot 10 % voor EUPP's en 5 % voor EUPF's.

⁽¹⁾ Zie Advies nr. 1/2013, paragraaf 5.

⁽²⁾ Zie Advies nr. 1/2013, paragraaf 6.

⁽³⁾ Zie Advies nr. 1/2013, paragraaf 10.

⁽⁴⁾ Zie Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014, artikel 27, lid 4.

⁽⁵⁾ Zie Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014, artikel 27, lid 2, onder a), iv).

⁽⁶⁾ Zie Advies nr. 1/2013, paragraaf 11.

⁽⁷⁾ Om in aanmerking te komen voor terugbetaling van financiering door de Unie, moeten kosten voldoen aan de voorwaarden zoals omschreven in artikel II.18 van het Besluit van het Bureau van het Europees Parlement van 12 juni 2017 houdende de uitvoeringsbepalingen van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (PB C 205 van 29.6.2017, blz. 2).

12. Wij zijn het eens met het voorstel van de Commissie om het risico van het gebruik van dubieuze praktijken die voortvloeien uit de moeilijkheden om de cofinancieringsdrempel in acht te nemen te beperken. Om dergelijke praktijken verder te ontmoedigen, moeten de regels inzake donaties en leningen echter worden versterkt (zie de paragrafen 7 en 8).

Terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen en het handhaven van de registratiecriteria

13. In het voorstel wordt verduidelijkt dat de ordonnateur van het EP onverschuldigd betaalde bedragen ook terug kan vorderen van personen die zich schuldig hebben gemaakt aan onwettige activiteiten die schadelijk zijn voor de financiële belangen van de EU. Ook verleent het de Autoriteit de bevoegdheid om EUPP's of EUPF's te schrappen indien zij niet meer voldoen aan een van de registratiecriteria of indien de registratie was gebaseerd op onjuiste of misleidende informatie.

14. Wij zijn het eens met het voorstel van de Commissie, aangezien dit voorstel potentieel kan bijdragen aan de bescherming van de EU-begroting. Om dit doel kracht bij te zetten, herhalen wij onze aanbeveling uit ons Advies nr. 1/2013 waarin wij voorstelden om het plafond voor geldboetes af te schaffen (zie paragraaf 9).

Verduidelijking van de relatie tussen nationale en Europese partijen

15. Ter wille van de duidelijkheid en de transparantie stelt de Commissie voor om de relatie tussen de nationale en Europese politieke partijen te verduidelijken. In het voorstel wordt bepaald dat „een Europese politieke partij bij haar verzoek bewijsstukken voegt waaruit blijkt dat de bij haar aangesloten partijen, gedurende de twaalf maanden die aan de indiening van het verzoek voorafgaan, op hun website ononderbroken het politieke programma en het logo van de Europese politieke partij hebben geplaatst, en [informatie] verstrekt...”. Hoewel wij ingenomen zijn met het voornemen van de Commissie om de transparantie van de relatie tussen de nationale partijen en EUPP's te vergroten, zijn wij van mening dat het in de praktijk moeilijk zal blijken om dit vereiste te monitoren en om relevante bewijsstukken te verzamelen bewijs te leveren voor het „ononderbroken plaatsen”.

Tijdigheid van het voorstel

16. De huidige regels zijn van toepassing sinds 1 januari 2017. Daarom valt de huidige oproep tot het indienen van financiële bijdragen⁽¹⁾ als eerste onder de nieuwe wetgeving. Volgens de Commissie beoogt zij met het voorstel iets te doen aan de mazen die in de vorige regels zijn voorgesteld, en waarmee bij het opstellen van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 geen rekening was gehouden. Aangezien de behandelde kwesties niet de enige zijn waarop de diverse betrokkenen hebben gewezen, zal er echter nog steeds een meer gedetailleerde herziening nodig zijn.

17. Wij zijn ingenomen met de correctie van alle mogelijke tekortkomingen van de geldende wetgeving, maar merken op dat de praktijk van het herzien van wetgeving kort na de inwerkingtreding en het slechts beperkt aanpakken van een aantal kwesties in het algemeen moet worden vermeden.

Eén rulebook

18. Het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de EU omvat momenteel regels inzake de bijdragen aan EUPP's⁽²⁾. Sommige van de artikelen zijn bedoeld om kwesties aan te pakken die ook worden behandeld in Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014⁽³⁾. Om overlappings te vermijden en ter vereenvoudiging van het rechtskader zijn wij van mening dat alle bepalingen betreffende de EUPP's en EUPF's in één rulebook kunnen worden gebundeld.

Dit advies werd door de Rekenkamer te Luxemburg vastgesteld op haar vergadering van 14 december 2017.

Voor de Rekenkamer

Klaus-Heiner LEHNE

President

⁽¹⁾ Oproep nr. IX-2018/01 tot het leveren van bijdragen — „Bijdragen voor Europese politieke partijen” (2017/C 206/13).

⁽²⁾ Deel twee — Titel VIII — Bijdragen voor Europese politieke partijen.

⁽³⁾ Zoals kwesties met betrekking tot cofinanciering, verslaglegging en controle.

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL